

paa, og derved er det ligefrem indrømmet, at Regjeringen ikke paastaer, at man er bleven paa det i Adressen fordrede Grundlag.

Med en saadan Sammensætning af Repræsentationen, siger jeg nu, at den store Masse af Folket kan være bedst tjent med, at Repræsentationen har saa lidt Magt som muligt. Den store Masse af Folket kan ikke finde sig beroliget, naar et saaledes sammensat Rigsraad fik synderlig Magt. Derfor er det min Mening, at, hvis vi skulde nøies med en saadan Repræsentation, saa ønsker jeg slet ikke nogen Udvidelse, men snarere en Indskrænkning i dens Myndighed, og derfor seer jeg en stor Fare i den lette Maade, hvorpaa Forfatningsloven kan forandres. Det er ligefrem, at, naar et saaledes sammensat Rigsraad saa let kan forandre Forfatningen som her, i Forening med Ministeriet, som maa forudsættes at være i Samklang med Rigsraadet, naar det skal staae i Længden, saa har den store Masse af Folket saa meget mere Føle til at berygte det Øverste for sine Interesser. Man anfører vel som en Grund til at gaae ind paa Fællesforfatnings-Udkastet, at vi jo for vore særlige Anliggender have Friheder og Rettigheder nok tilbage. Det er ogsaa en Betragtning, som jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa. Forfaavidt Rigsraadet virkelig faaer nogen Myndighed, maa jo Geheimestatsraadet i det Væsentlige være samstemmende dermed under ordinaire Forhold; thi, dersom Geheimestatsraadet havde nogensteds Tanke af demokratiske Grundsatninger i sig, saa maatte det vige ligeoverfor et saadant sammensat Rigsraad; men, troer man, at man i den danske Rigsdag vil kunne sætte nogenlunde folkelige Reformer igjennem ligeoverfor et Geheimestatsraads-Ministerium af den Natur? Nei, det anseer jeg for en Umulighed. Det vilde jo svare: „Vi kunne ikke lempe os efter den danske Rigsdag; det er Rigsraadet, som repræsenterer det Hele, og vi ville igjen blive lagte alle mulige Hindringer i Veien. Altsaa, at gaae

ind paa saadanne demokratiske Reformer for disse Landsdele, det kunne vi paa ingen Maade gjøre; Gud veed, at vore Hjertes bløde derved, men vi maae sige „Nei“ dertil.“ Dette er Stillingen, saaledes som den maa blive, og derfor betyder denne Trøst, at vi ville beholde vor Myndighed med Hensyn til vore særegne Anliggender, ligeoverfor et Rigsraad, sammensat paa denne Maade, ikke Stort; thi det vil ikke let være muligt at sætte Nogetsomhelst af det igjennem, som den store Masse af Folket ønsker, ligeoverfor et Geheimestatsraads-Ministerium, der staaer til Ansvar for et Rigsraad, sammensat saaledes, som det her er bebudet i Udkastet. Jeg kan derfor ikke slaae mig tiltaals med denne Trøst; thi det vil til mange Tider kunne udvikle sig saaledes, at Rigsdagen her hjemme med Hensyn til vore særlige Love ikke faaer nogensteds anden Myndighed end den, der er tiltænkt Rigsraadet at kunne forhindre Lovgivningen.

Jeg skal indskrænke mig til dette og slutte med at sige, at efter alt Det, jeg har ytret her, kan jeg med et saadant Fællesforfatningsudkast for Die aldrig komme til at give min Stemme til, at Grundlovsforandringen træder i Kraft. Da jeg gif ind paa Vedtagelsen af Grundlovsforandringen og den Betingelse, der var sat for et senere Samtykke, førend den kunde træde i Kraft, gjorde jeg det kun under den Forudsætning, at dette Forbehold havde Noget at betyde, men jeg gif ikke ind paa det i den Tanke, at vi skulde staae her og sige til Modstanderne, at det har Noget at betyde; men siden, naar der blev Spørgsmaal om at benytte det, saa skulde vi sige, nu tør vi ikke benytte det. Nei, det var ikke Meningen. Jeg meente for fuld Alvor, at jeg vilde benytte det med Kraft og Bestemthed, forfaavidt der blev budt os en Fællesforfatning, som jeg ikke kunde antage for svarende til de Fordringer, de mindst mulige, hvortil Adressen har indskrænket sig, og det skal jeg vedblive.